

Riksrevisjonens undersøkelse av NAVs arbeidsrettede oppfølging av personer med nedsatt arbeidsevne

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKELSEN

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere i hvilken grad innføring av ny oppfølgingsmetodikk i arbeids- og velferdsetaten har bidratt til at personer med nedsatt arbeidsevne får bedre oppfølging og kommer raskere i arbeid. Undersøkelsen omfatter perioden 2008–2013, med gjennomgang av enkeltsaker fra perioden 2010–2012. Ny oppfølgingsmetodikk ble innført i mars 2010 med blant annet bruk av arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner. Fra samme tidspunkt ble det innført en ordning med arbeidsavklaringspenger, som erstatning for rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad.

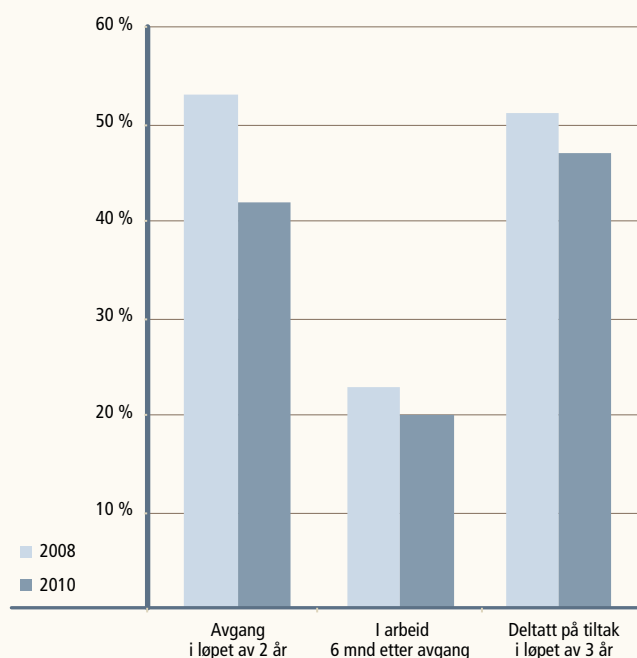
En betydelig del av arbeids- og velferdsetatens personalressurser benyttes til veilednings- og oppfølgingstjenester for personer med nedsatt arbeidsevne. Bakgrunnen for undersøkelsen er at arbeids- og velferdsetaten har en målsetting om å få flere personer med nedsatt arbeidsevne i arbeid. Overgangen til arbeid har vært stabil over tid, og det er samtidig rapportert om utfordringer knyttet til gjennomføring av NAV-reformen på flere områder.

Funn og anbefalinger

Målet om å få flere med nedsatt arbeidsevne i arbeid er ikke nådd

Personer som i sommerhalvåret 2008 fikk vedtak om rehabiliteringspenger, tidsbegrenset uførestønad eller ble definert som yrkeshemmede med nedsatt arbeidsevne, er sammenholdt med de som fikk nedsatt arbeidsevne etter ny ordning i sommerhalvåret 2010. Det er innhentet data om avgang fra nedsatt arbeidsevne, overgang til arbeid og tiltaksdeltakelse.

Det tar lang tid å avklare personer med nedsatt arbeidsevne

Arbeids- og sosialdepartementet bør skaffe seg bedre informasjon om hvorfor det har vært en reduksjon i andelen som avklares tidlig. Riksrevisjonen anbefaler økt oppmerksomhet mot tiltak som kan bidra til å redusere tiden personer med nedsatt arbeidsevne er under oppfølging av NAV. Etter Riksrevisjonens vurdering er dette viktig for å kunne oppnå de ønskede effektene av den nye metodikken og innføringen av arbeidsavklaringspenger.

Det er rettet for liten oppmerksomhet mot brukernes muligheter for arbeid

Riksrevisjonen anbefaler en styrking av den arbeidsrettede oppfølgingen i arbeids- og velferdsetaten. Riksrevisjonen mener at det blant annet er behov for

- større oppmerksomhet mot arbeidsmuligheter i oppfølgingen
- mer konkret og helhetlig planlegging av oppfølgingsarbeidet
- mer forpliktende aktiviteter for brukeren og justering av de tiltakene som iverksettes

Det er svak styring av kvaliteten i oppfølgingsarbeidet ved NAV-kontorene

Riksrevisjonen mener at metodikken må praktiseres etter intensjonene, før man kan vurdere om metodikken er hensiktsmessig for å få flere i arbeid. For å sikre god utvikling av kvaliteten i oppfølgingen av personer med nedsatt arbeidsevne anbefaler Riksrevisjonen en

- styrking av veilederkompetansen
- styrking av kunnskapen om arbeidsmarkedet
- styrking av ledelseskompetansen ved NAV-kontorene
- større vektlegging av kvalitetsutvikling ved NAV-kontorene

Arbeids- og sosialdepartementet bør sørge for at oppfølgingen av personer med nedsatt arbeidsevne blir mer kunnskapsbasert. Arbeids- og velferdsdirektoratet bør styrke den faglige styringen av arbeids- og velferdsetaten. Kvalitetsmålinger bør være en integrert del av den interne styringen.